

Council of the
European Union

Brussels, 30 September 2021
(OR. en, pl)

12327/21

CLIMA 277
ENV 705
ENER 406
MI 701
COMPET 670
IND 258

NOTE

From: General Secretariat of the Council
To: Delegations

Subject: High Electricity and Gas Prices
– Information from the Polish delegation

Delegations will find in the Annex an information note from the Polish delegation on the above subject, to be dealt with under "Any other business" at the Council (Environment) meeting on 6 October 2021.

Wysokie ceny energii elektrycznej i gazu**- Nota informacyjna polskiej delegacji -**

1. Ceny energii rosną obecnie gwałtownie w całej UE i wywierają bezprecedensową presję zarówno na przedsiębiorstwa energetyczne, jak i naszych obywateli. Rekordowo wysokie ceny energii elektrycznej w Europie to efekt szeregu czynników: rosnących cen uprawnień ETS, niesprzyjających warunków pogodowych (mroźna zima, wyjątkowo bezwietrzna wiosna i lato), budzących wątpliwości praktyk dominującego dostawcy gazu do UE oraz zwiększonego popytu na zasoby związanego z ożywieniem gospodarczym po pandemii.
2. Nie możemy pozwolić, aby jakikolwiek producent nadużywał swojej dominującej pozycji i używał dostaw gazu jako narzędzia politycznego nacisku. Pozostawienie istniejących gazociągów i pojemności magazynowych w dużej mierze niewykorzystanych, w sytuacji deficytu dostaw, jest wyraźną oznaką manipulacji rynkowej i przedsmakiem tego, czego UE może oczekiwać w przyszłości. W obliczu nieuczciwych praktyk i nacisków, UE musi zachować asertywność i wykorzystać wszystkie dostępne jej instrumenty, aby zapewnić bezpieczeństwo dostaw i pełną zgodność z prawem UE. Utrzymywanie pełnych magazynów gazu w Polsce jest najlepszym przykładem skutecznego instrumentu łagodzenia obecnych zakłóceń na rynku gazu.
3. Wzrost cen energii ma bezpośredni wpływ na wszystkich obywateli i wiąże się ze szczególnie wysokimi kosztami społeczno-gospodarczymi dla najbardziej wrażliwych gospodarstw domowych. Ten aspekt społeczny należy dogłębnie rozważyć podczas omawiania wszystkich elementów pakietu Fit for 55, takich jak rewizja ETS (w tym propozycja rozszerzenia ETS na budynki i transport, co prawdopodobnie wywarłoby dodatkową presję na koszty życia) lub zmiany minimalnych poziomów opodatkowania energii. Projektując politykę energetyczno-klimatyczną musimy zadbać o jej akceptowalność społeczną, inaczej ryzykujemy jej niepowodzenie.

4. Kontekst społeczny musi oczywiście stanowić podstawę do naszej dyskusji nad propozycją Fit for 55, ale obecna sytuacja pokazuje, że wrażliwość na wysokie ceny energii jest znaczącym problemem, z którym trzeba się zmierzyć teraz, a nie za kilka lat. Aby rozwiązać ten problem, musimy podjąć dwojakiego rodzaju działania. Z jednej strony konieczne są długoterminowe mechanizmy wsparcia, aby zapobiegać ubóstwu energetycznemu i ograniczać je wśród najbardziej narażonych grup. Z drugiej strony, w przypadku dramatycznych wzrostów cen, takich jak obecne, państwa członkowskie potrzebują elastyczności dla wprowadzania szybkich, tymczasowych środków, aby chronić odbiorców i zapewniać sprawiedliwe traktowanie przedsiębiorstw.
5. Wzrost cen uprawnień EU ETS, którego jesteśmy świadkami od lata 2020 r., budzi obawy, czy nie mamy do czynienia z potencjalną bańką spekulacyjną. Nieprzewidywalne ceny emisji, napędzane raczej spekulacjami niż realnymi czynnikami rynkowymi, stawiają pod znakiem zapytania wiarygodność finansową firm energetycznych i utrudniają płynną transformację ich aktywów. Musimy pilnie ograniczyć wpływ wywierany przez uczestników rynku finansowego na ceny uprawnień ETS. Ponadto, powinniśmy gruntownie przemyśleć strukturę systemu handlu uprawnieniami do emisji, tak aby zapewnić jego sprawiedliwość i przewidywalność. Projektowane przez nas mechanizmy cen uprawnień do emisji powinny pomagać naszym przedsiębiorstwom energetycznym w ich zielonej transformacji, nie zaś prowadzić do ich niewypłacalności.

6. Obecny kryzys pokazuje również wyzwania związane z elektryfikacją i rosnącą zależnością od odnawialnych źródeł energii, z jakimi często będziemy się mierzyć na naszej drodze do gospodarki niskoemisyjnej. Dlatego musimy zapewnić stabilne środowisko regulacyjne do inwestowania we wszystkie technologie niezbędne do płynnego i przewidywalnego przejścia na niskoemisyjny system energetyczny: odnawialne źródła energii o nieregularnej charakterystyce pracy, źródła wytwarzania energii elektrycznej zarówno na potrzeby obciążenia podstawowego, jak i elastyczne, a także obiecujące rozwiązania w zakresie magazynowania energii. Każde narzędzie opracowane na poziomie UE mające znaczenie dla polityki energetycznej – niezależnie od tego, czy dotyczy mobilizacji inwestycji prywatnych (jak unijna taksonomia zrównoważonego finansowania), zasad finansowania z funduszy unijnych czy regulacji w zakresie pomocy państwa – musi opierać się na zasadzie neutralności technologicznej.

7. Biorąc pod uwagę głęboki wpływ nadmiernych cen energii na nasze gospodarki i przejście na czystą energię we wszystkich sektorach, Polska wzywa do pilnej dyskusji na temat wyzwań związanych z cenami energii na szczeblu Rady Europejskiej.